

Unitat 14. El Patrimoni i la comptabilitat

Unitat 1. El patrimoni i la comptabilitat

1. El patrimoni empresarial

1.1. Càlcul del resultat a partir de la variació del patrimoni net

2. Masses i elements patrimonials

2.1. Masses patrimonials d'actiu

2.2. Masses patrimonials de patrimoni net i passiu

2.3. Elements patrimonials

3. Els resultats de l'empresa

4. La comptabilitat

4.1. El fet comptable

4.2. El compte

4.3. Parts i funcionament del compte

5. La partida doble

5.1. Funcionament dels comptes

6. Els assentaments

Patrimoni Empresarial: Conjunt de béns, drets i obligacions que té una empresa degudament valorats.

- **Béns:** tot allò que l'empresa té i que pot ser valorat.
- **Drets:** Quantitats de diners que l'empresa pot cobrar en un futur.
- **Obligacions:** Quantitats de diners que representen un deute.

Patrimoni Net = Béns + Drets – Obligacions

En comptabilitat, els béns i drets són el **Actiu**; i les obligacions són el **Passiu**.

Patrimoni Net = Actiu – Passiu

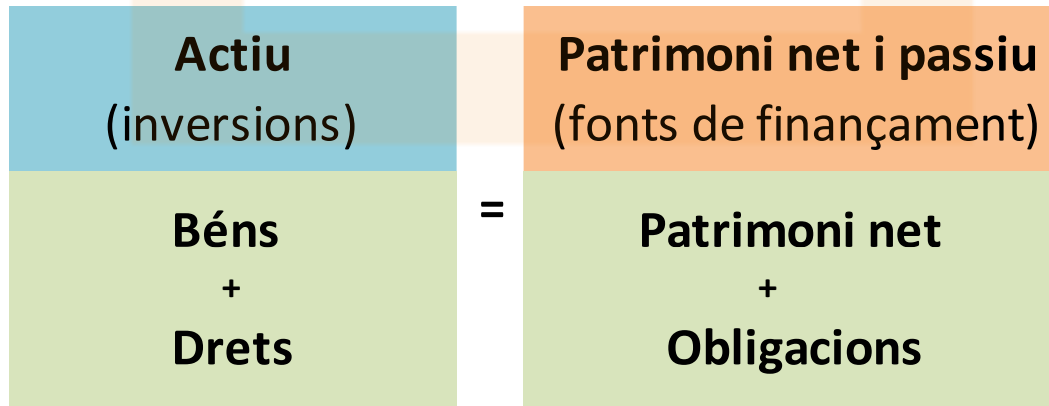
I d'aquesta forma s'arriba, aïllant l'Actiu, a la primera **igualtat fonamental del Patrimoni de l'empresa...**

1. El Patrimoni empresarial

Igualtat fonamental del patrimoni empresarial:

$$\text{Actiu} = \text{Patrimoni Net} + \text{Passiu}$$

L'**actiu** és el total de les **inversions** realitzades per l'empresa, mentre que el patrimoni net més el passiu són les **fonts de finançament**.

Estructura econòmica Estructura financera

Cas resol 1: Una empresa té béns per valor de 15.236,20 €; els clients li deuen per les vendes 2.340,00 € i deu un import total de 2.100,00 €. Calcula el patrimoni net.

Solució: **Patrimoni net = Béns + Drets – Obligacions**

$$\text{Patrimoni net} = 15.236,20 \text{ €} + 2.340,00 \text{ €} - 2.100,00 \text{ €} = \underline{15.476,20 \text{ €}}$$

1.1. Càlcul del resultat a partir de la variació del patrimoni net

Resultat (benefici o pèrdua) = Patrimoni net (final període) – Patrimoni net (inici)

Cas resol 2: Calcula els resultats de 2017 de l'empresa del **cas 1** si el que hem calculat correspon a l'inici del mateix any i a finals de 2017 té un Patrimoni net de 18.124,16 €.

Solució: **Resultat = 18.124,16 € - 15.476,20 € = +2.647,96 € BENEFICI**

Element patrimonial és cada un dels béns, drets i obligacions que formen part del patrimoni de l'empresa

2.1. Masses patrimonials d'actiu

- **Actiu no corrent:** elements vinculats a l'empresa més d'un exercici
 - Immobilitzat intangible: no són materials (patent, programa informàtic...).
 - Immobilitzat material: actius tangibles (maquinària, vehicles...).
 - Inversions immobiliàries: béns immobles que no intervenen en l'activitat.
 - Inversions financeres a llarg termini: productes financers a més d'un any.
- **Actiu corrent:** elements en constant rotació (a menys d'un any)
 - Existències: materials o béns per produir o per a la venda.
 - Realitzable: crèdits i drets de cobrament a curt termini.
 - Disponible: elements líquids disponibles (diners, compte bancari...).

2.2. Masses patrimonials de patrimoni net i passiu

- **Patrimoni net:** recursos de l'empresa que es destinen a l'autofinançament (fons propis, com el capital), més recursos aliens que no cal tornar (subvencions, etc.).
- **Passiu no corrent:** fonts de recursos que s'han de tornar en un període superior a l'exercici econòmic (diners d'un préstec).
- **Passiu corrent:** deutes a tornar en menys d'un any (proveïdors, obligacions a curt termini, etc.).

El **capital** és la suma de les aportacions realitzades pels propietaris de l'empresa

2.3. Elements patrimonials

	Actiu	Patrimoni net i passiu	
Menys disponibilitat ↓ Més disponibilitat	Actiu no corrent <ul style="list-style-type: none">- Immobilitzat intangible- Immobilitzat material- Inversions immobiliàries- Inversions financeres a llarg termini	Patrimoni net i passiu (No exigible) Passiu no corrent (Exigible a llarg termini)	Menys exigibilitat ↓ Més exigibilitat
	Actiu corrent <ul style="list-style-type: none">- Existències- Realitzable- Disponible	Passiu corrent (Exigible a curt termini)	

Model simplificat del balanç de situació de l'empresa

És important conèixer els **resultats** que té l'empresa cada exercici econòmic.

S'obtenen calculant el conjunt d'**ingressos** i **despeses**.

Per millorar l'activitat i ajudar-nos a la presa de decisions podem classificar els ingressos i despeses en:

- **Ingressos i despeses d'exploació:** relacionats amb l'activitat de l'empresa.
- **Ingressos i despeses financeres:** relacionats amb les inversions i finançament.
- **Impost sobre beneficis:** despesa que es té pel pagament de l'impost.

A continuació es recull una classificació resumida del conjunt d'ingressos i despeses més habituals:

+ Ingressos d'exploració (1) <ul style="list-style-type: none">• Import net de la xifra de negoci• Altres ingressos d'exploració
- Despeses d'exploració (2) <ul style="list-style-type: none">• Aprovisionaments• Despeses de personal• Amortitzacions• Altres despeses d'exploració
A) RESULTAT D'EXPLORACIÓ (1-2)
+ Ingressos financers (3)
- Despeses financeres (4)
B) RESULTAT FINANCER (3-4)
C) RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS (A+B)
- Impost sobre beneficis
D) RESULTAT DE L'EXERCICI (C - Impost)

Els resultats de l'empresa es determinen fent la diferència entre els **ingressos** i les **despeses** d'un exercici econòmic (1 any). El document on es recullen els resultats s'anomena **pèrdues i guanys**.

4. La comptabilitat

Comptabilitat: ciència econòmica que estudia el patrimoni empresarial (tant de manera estàtica com dinàmica): s'estudia el patrimoni i les seves variacions.

La comptabilitat proporciona informació econòmica a l'empresa sobre el seu estat.

Ens servirà per prendre decisions sobre el seu funcionament i posicionament en el mercat.

Usuaris de la comptabilitat o *stakeholders*: direcció, propietaris, treballadors, creditors de l'empresa (vinculats a l'activitat de l'empresa).

4.1. El fet comptable

Fet comptable: operació que produeix a l'empresa modificacions del patrimoni (qualitativa o quantitativament)

Exemples: Cobrar en efectiu una factura, pagar la llum a la companyia elèctrica, pagar els sous als treballadors, etc.

No seria exemple d'un fet comptable el fer una reunió de departament o treure un informe amb les estadístiques de les vendes.

Exemple: Si cobrem una factura d'un client en efectiu...

Diners de caixa
(augmenten).

i

Crèdits amb clients
(disminueixen.)

4.2. El compte

El compte és l'eina comptable que representa un grup d'elements patrimonials de característiques i funcions similars amb denominació comuna.

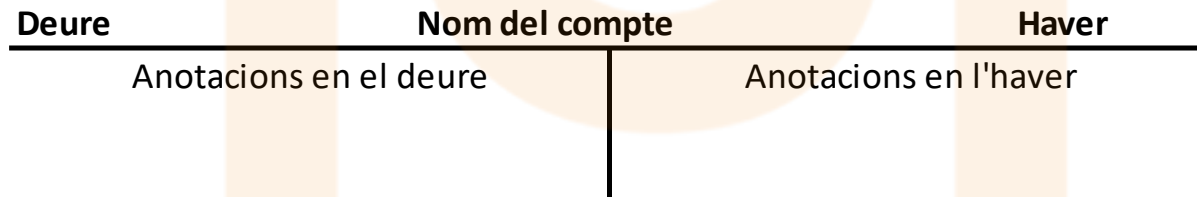
Els **comptes** es poden classificar en:

Comptes	
Comptes de balanç	<ul style="list-style-type: none">- Comptes d'actiu- Comptes de patrimoni net- Comptes de passiu
Comptes de gestió o resultat	<ul style="list-style-type: none">- Comptes d'ingrés- Comptes de despesa

A Espanya, existeix un pla de comptes que es troba dins de la normativa comptable que s'anomena **Pla General de Comptabilitat** (unitat 3).

4.3. Parts i funcionament del compte

El compte, a més de representar un element o conjunt d'elements, també indica les seves variacions (augments o disminucions) que succeeixen temporalment.

Representació esquemàtica dels comptes

Hi ha una terminologia específica relacionada amb els comptes, que podem resumir en:

Terme	Operació en el compte
Obrir un compte	Posar-hi el títol i fer la primera anotació
Carregar un compte	Fer una anotació al deure (part esquerra)
Abonar un compte	Fer una anotació en l'haver (part dreta)
Saldo del compte	Diferència entre la suma dels imports del Deure i de l'Haver. Saldo deutor (Deure > Haver); Saldo creditor (Haver > Deure)
Saldar un compte	Anotació al Deure o a l'Haver per aconseguir saldo zero
Tancar un compte	Saldar el compte i no tornar a fer-hi cap anotació.

Mètode partida doble: anotació simultània, com a mínim, en dos comptes, de la variació que es produeix en el patrimoni a causa de cada fet comptable.

5.1. Funcionament dels comptes

Compte	Partida doble	
	Anotacions al deure	Anotacions a l'haver
Comptes d'actiu	Imports inicials Entrades o augments ▲	Disminucions ▼
Comptes de passiu	Disminucions ▼	Imports inicials Entrades o augments ▲
Comptes de patrimoni net	Disminucions ▼	Imports inicials Entrades o augments ▲
Comptes de despesa	Sempre al deure ▲	
Comptes d'ingrés		Sempre a l'haver ▲

Procediment:

1. Obrir una "T" per representar cada compte
2. Escriure la quantitat en el deure o en l'haver segons el tipus de compte.

Cas resolt 3

Una empresa compra un vehicle per a l'empresa per 8.000 €. Paga el 25% amb xec, l'altre 25% en efectiu i la resta la deixa a deure a 3 mesos.

Solució: Es modifiquen 4 elements patrimonials:

- El vehicle és un element d'**actiu no corrent** (l'utilitzarem més d'un any) i augmenta, per tant, es comptabilitza al **deure** (Elements de transport).
- El 25% que es paga en xec és un compte d'**actiu corrent** (Bancs i institucions de crèdit), que disminueix, per tant, es comptabilitza a l'**haver**.
- El 25% que es paga en efectiu també és un compte d'**actiu corrent** (Caixa), que disminueix, per tant, es comptabilitza a l'**haver**.
- Finalment, la resta que es deixa a deure, representa un deute, que augmenta (compte de **passiu corrent**, menys 1 any), Proveïdors d'immobilitzat a curt termini, per tant, el comptabilitzarem a l'**haver**.

D	Elements de transport	H	D	Caixa	H
	8.000,00			2.000,00	
D	Bancs i institucions de crèdit	H	D	Proveïdors d'immobilitzat a curt termini	H
	2.000,00			4.000,00	

Un **assentament** és l'expressió comptable en el **llibre diari**, seguint el mètode de la partida doble, de les variacions del patrimoni provocades per qualsevol fet comptable.

Un assentament consta de les parts següents:

- Quantitats del deure.
- Número de compte deutor (segons codi del PGC).
- Número de l'assentament, data, comptes i concepte.
- Número de compte creditor (segons codi del PGC).
- Quantitats a l'haver.

En el **llibre diari** es registren per ordre cronològic totes les operacions que afecten el patrimoni de l'empresa.

Representació d'un assentament:

Deure	Codi	Concepte	Codi	Haver

- S'ha de mantenir el criteri de la partida doble $\sum Deure = \sum Haver$
- Cada assentament com a mínim tindrà 2 comptes
- Les anotacions es faran segons les condicions de funcionaments dels comptes.

Cas resol't 4

Una empresa ven el 12/03/2018 mercaderies per valor de 6.200 €, i cobra el 50% pel banc, un 10% en efectiu i la resta la cobrarà als 30 dies.

Solució: Es modifiquen com el cas d'abans 4 elements patrimonials:

- La venda de mercaderies és un compte d'ingrés que augmenta, per tant, es comptabilitza a l'haver.
- Si es cobra el 50% pel banc (augment), compte d'actiu, es comptabilitzarà al deure.
- El 10% que es cobra en efectiu, compte d'actiu, es comptabilitza al deure.
- Finalment, la resta que es deixa a deure, representa un dret, un futur cobrament, que augmenta. Per tant, es comptabilitzarà al deure.

El assentament comptable serà mixt, perquè tindrem 3 comptes al deure i 1 a l'haver

	D	12/03/2018 (1)	H
3.100,00	Bancs i institucions de crèdit		
620,00	Caixa		
2.480,00	Clients	a	Venda de mercaderies
			6.200,00

6. Els assentaments

D	Bancs i institucions de crèdit	H
	3.100,00	
D	Caixa	H
	620,00	
D	Clients	H
	2.480,00	

D	Venda de mercaderies	H
	6.200,00	

Com podem comprovar, les anotacions al deure sumen el mateix que les de l'haver.

Els assentaments serveixen per tenir un control diari de les operacions que comporten un canvi en el patrimoni de l'empresa.

